

Minimální preventivní program pro školní rok 2025/2026

1. Úvod

Minimální preventivní program vychází z metodických pokynů MŠMT v souladu s § 29 odst. 1 a § 30 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb. a § 18 písm. c zákona č. 379/2005 Sb., který do prevence rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školních zařízeních zařazuje konzumaci drog, včetně alkoholu, kouření, kriminalitu, gambling, záškoláctví, šikanování a jiné násilí, rasismus, intoleranci atd.

Nárůst různých sociálně patologických jevů u dětí a mládeže je celospolečenský problém. Děti, navštěvující základní školu, patří k nejohroženější skupině. Proto je důležité začít s primární prevencí právě v době základní školní docházky.

Cílem Minimálního preventivního programu (dále jen MPP) je poskytnout žákům, rodičům a pedagogům co nejvíce informací v oblasti prevence rizikového chování, vést žáky ke zdravému životnímu stylu, k vhodnému využití volného času a rozvíjet u nich dovednosti, které vedou k odmítání rizikového chování, projevu agresivity a porušování zákona.

2. Charakteristika školy

Základní škola a Mateřská škola Kuchařovice, příspěvková organizace je škola pro 1. stupeň a poskytuje vzdělání žákům od 1. do 5. ročníku. Škola je jediným zařízením tohoto druhu v obci Kuchařovice u Znojma, kterou navštěvují nejen místní žáci, ale také žáci ze sousedních obcí. Součástí školy je přípravná třída a školní družina. Kapacita základní školy je 80 žáků. Budova školy je umístěna v centru obce Kuchařovice, a patří mezi historické objekty obce Kuchařovice, jejíž stáří je více než 100 let. Ke škole patří budova MŠ se školní jídelnou, která se nachází nedaleko školní budovy na ulici Okružní 297. Školní kuchyně zajišťuje stravování pro děti z MŠ a přípravné třídy, pro žáky ZŠ, ale také pro cizí strávníky v rámci doplňkové činnosti.

Budova MŠ je umístěna v klidné části na okraji obce uprostřed pozemku, který je oplocen. Hlavní dvoupodlažní budova je spojena propojovací chodbou s budovou školní jídelny. Kapacita MŠ je 48 dětí. Ve školce pracujeme s dětmi ve dvou třídách, které nesou označení Ježečci a Sluníčka. Obě třídy jsou smíšené a mají věkové složení 2 - 7 let. Školní hřiště je umístěno v zadní části za budovou a je situované na jihovýchod. Je přístupné z šatny dětí a nebo bránou. Hřiště je zatravněné, jsou zde dlážděné chodníčky, pryžové hřiště, pískoviště, zahradní domek, skluzavka, houpačka a další herní prvky. Obě třídy pracují se stejným programem vzdělávání dětí s názvem Tvoříme svět.

Materiální vybavení ZŠ je na dobré úrovni, průběžně dochází k jeho obnově, pomůcky slouží všem vyučujícím. V přízemí budovy jsou učebny 2. a 4. ročníku a přípravná třída, v prvním patře je učebna pro 1. ročník a učebna pro výuku hudební výchovy. Součástí školy je školní družina, jejíž činnost je rozdělena na ranní a odpolední provoz.

Žáci jsou vzděláváni podle ŠVP s názvem: PER ASPERA AD ASTRA – PŘES PŘEKÁŽKY KE HVĚZDÁM. Školu navštěvuje cca 16 žáků a 12 dětí. V první třídě jsou vzděláváni žáci 1. ročníku, ve druhé třídě žáci 2. a 4. ročníku společně.

A. Část pro MŠ a přípravnou třídu

Charakter prevence

Preventivní působení v mateřské škole je zaměřeno především na primární prevenci v oblasti sociálního chování a zdravého vývoje dítěte. Nejde o prevenci rizikového chování v pravém slova smyslu, ale o vytváření základů osobnosti, které působí jako ochranné faktory do budoucna.

Cílem je rozvoj sociálních a emočních kompetencí dítěte, schopnosti komunikace, spolupráce a respektování pravidel soužití.

Preventivní působení probíhá přirozeně v každodenních situacích během vzdělávání a výchovy.

3. Cíle prevence

- adaptace dítěte na kolektiv
- vytváření pocitu bezpečí a důvěry
- rozvoj sociálních dovedností a komunikace
- učení pravidlům soužití a respektu
- zvládání emocí a řešení konfliktů
- podpora samostatnosti a odpovědnosti
- prevence agresivního chování
- rozvoj zdravých návyků a bezpečného chování
- spolupráce s rodinou

4. Realizace

Formy a metody práce

Prevence je realizována průběžně během vzdělávání:

- ranní kruh
- rozhovory
- modelové situace
- dramatizace a hry na role
- práce s příběhem a pohádkou
- řízené rozhovory o emocích
- skupinové činnosti a spolupráce
- pravidla třídy
- pozitivní motivace a zpětná vazba

Oblasti prevence

Sociální vztahy

- kamarádké chování
- pomoc slabším
- respektování odlišností
- začleňování nových dětí

Emoční rozvoj

- pojmenování emocí
- zvládání vzteku
- řešení konfliktů domluvou
- požádání o pomoc

Základní škola a Mateřská škola Kuchařovice, příspěvková organizace

Okružní 297, 669 02 Kuchařovice, tel: 601 549 155, zs@skolakucharovice.cz , IC: 709 89 974, DIC: CZ70989974, sz5ktph

Bezpečné chování

- bezpečnost ve třídě i venku
- kontakt s cizí osobou
- základní pravidla ochrany zdraví
- přiměřené seznámení s technologiemi

Zdravý životní styl

- hygiena
- pohyb
- odpočinek
- stravovací návyky

Spolupráce s rodiči

- individuální komunikace
- informativní schůzky a konzultace
- informování o změnách chování dítěte
- sjednocování výchovného působení
- doporučení odborné pomoci při potížích

Postup při problémovém chování

1. pozorování dítěte a pedagogická diagnostika
2. rozhovor s dítětem přiměřený věku
3. informování zákonných zástupců
4. sjednocení výchovného postupu
5. konzultace se školním poradenským pracovištěm
6. případné doporučení PPP/SPC

Návaznost na základní školu

Preventivní působení v MŠ vytváří základ sociálních kompetencí pro vstup do ZŠ.

Důraz je kladen zejména na samostatnost, respektování pravidel, schopnost spolupráce a zvládání zátěžových situací.

5. Evaluace preventivního působení

Preventivní působení je průběžně vyhodnocováno na základě pozorování chování dětí, jejich začlenění do kolektivu a schopnosti dodržovat pravidla soužití. Sleduje se zejména zvládání emocí, řešení konfliktů a celkové klima ve třídě.

Získané poznatky jsou projednávány pedagogy a dle potřeby je upravováno další preventivní působení ve spolupráci s rodiči. Výsledky slouží k plánování preventivních aktivit v následujícím období.

B. Část pro ZŠ

3. Cíle MPP

Cílem MPP je výchova k zodpovědnosti žáků za své chování a činy, výchova ke zdravému životnímu stylu a k osvojení pozitivního sociálního chování. Prevence je orientována na utváření osobnosti žáka, který bude zvládat své sociální dovednosti, které vedou k odmítání porušování zákona a nejrůznějším projevům agresivity.

Dlouhodobé cíle

- navození a udržení příznivého klimatu školy
- úzká spolupráce s rodiči – v rodičích podporujeme zájem o dění ve škole
- předcházení všem typům rizikového chování
- zkvalitnění sociální komunikace
- znát zásady slušného chování – zapojení žáků do školních i mimoškolních aktivit
- učit se řešit krizové situace
- umět říci „ne“
- informovat žáky o nebezpečích na internetu a o zásadách chování online

Krátkodobé cíle

- začlenění žáků do kolektivu
- pomoc žákům v těžkých situacích
- naučit žáky spolupracovat a komunikovat
- realizace školních výletů
- realizace besed a vzdělávacích programů
- řešení aktuálních problémových situací

4. Realizace MPP

Primární prevenci na prvním stupni má na starosti třídní učitel. S jednotlivými tématy se děti setkávají především v prvouce, přírodovědě, tělesné výchově, informatice a také v třídnických hodinách. Při výuce lze využít různých metod, např. výklad, předávání informací, samostatnou práci, skupinovou práci, projektové vyučování. Jednotlivá témata budou vyučující s žáky plnit průběžně během školního roku.

Výchovný proces doplňujeme jednorázovými a příležitostnými aktivitami (kulturní pořady, besedy) podle aktuální nabídky. Do výuky jsou také zařazovány projekty.

Témata, která jsou součástí výuky:

1. ročník:

- škola, školní pravidla, správné chování
- dopravní výchova: cesta do školy, chování na komunikacích
- důležitá tel. čísla, správný způsob komunikace s operátory tísňových linek
- rodina, rodinný život, příbuzenské vztahy, povinnosti členů domácnosti
- péče o své tělo, správná hygiena, správná výživa, lidské tělo

Základní škola a Mateřská škola Kuchařovice, příspěvková organizace

Okružní 297, 669 02 Kuchařovice, tel: 601 549 155, zs@skolakucharovice.cz , IC: 709 89 974, DIČ: CZ70989974, sz5ktph

- ochrana člověka před mimořádnými událostmi
- pravidla chování mezi lidmi, chování při setkání s cizími lidmi
- volný čas, zájmy a koníčky

2. ročník:

- škola, školní pravidla, správné chování
- dopravní výchova: cesta do školy, chování na komunikacích
- rodina, rodinný život, příbuzenské vztahy, povinnosti členů domácnosti
- péče o své tělo, správná výživa, prevence nemocí a úrazů
- soužití lidí a jejich chování

4. ročník:

- škola, školní pravidla, třídní samospráva
- dopravní výchova: zásady a chování v dopravě a silničním provozu
- osobní nebezpečí, chování v krizových situacích, situace hromadného ohrožení, drogy, alkohol, kouření
- zásady zdravého způsobu života, režim dne, sporty, škodlivé návyky
- mezilidské vztahy – rodina, škola, obec; pravidla slušného chování, předcházení konfliktům, rizikové situace
- pravidla při práci s digitálními technologiemi, komunikace v digitálním světě
- linka bezpečí, schránka důvěry, právo, spravedlnost, zákony

Spolupráce s rodiči

Škola v prevenci rizikového chování nabízí rodičům spolupráci ve formě komunikace na třídních schůzkách, individuální konzultace s učiteli, metodikem prevence, výchovným poradcem a ředitelem školy. ŠPP je plně k dispozici všem rodičům i žákům.

5. Evaluace

Veškeré cíle MPP budou sledovány a výsledky zaznamenávány a následně vyhodnocovány. Hodnocení probíhá přes třídní učitele, se kterými spolupracuje jak vedení školy, tak i rodiče. Tento MPP byl konzultován a schválen všemi pedagogickými pracovníky školy.

Vypracovala: Mgr. Eliška Tušlová (školní metodik prevence)

V Kuchařovicích dne 1. 9. 2025

Schválila: Mgr. Jitka Bulínová, ředitelka školy

Základní škola a Mateřská škola Kuchařovice, příspěvková organizace

Okružní 297, 669 02 Kuchařovice, tel: 601 549 155, zs@skolakucharovice.cz , IC: 709 89 974, DIČ: CZ70989974, sz5ktp

Příloha č. 1: důležité kontakty

Linka bezpečí (nonstop, bezplatná) 116 111

Linka důvěry dětí a mládeže (nonstop) 241 484 149

Vzkaz domů (dítě na útěku) 800 111 113

PPP Znojmo 515 260 077

Krizová pomoc – oblastní charita Znojmo 736 529 292

Spondea – Linka krizové pomoci 608 118 088

Policie ČR, pobočka Znojmo 974 641 111

OSPOD Znojmo 515 216 534

Webové stránky

www.linkabezpeci.cz

www.drogovaporadna.cz

www.prevcentrum.cz

www.sikana.cz

<https://www.policie.cz/clanek/preventivni-informace-sikana.aspx>

www.nasedite.cz

Příloha č. 2:

RIZIKOVÉ CHOVÁNÍ A JEHO FORMY

Pod pojmem rizikové chování rozumíme takové chování, v jehož důsledku dochází k prokazatelnému nárůstu zdravotních, sociálních, výchovných a dalších rizik pro jedince nebo společnost. Tento pojem nahrazuje dříve používaný termín sociálně patologické jevy. Termín sociálně patologické jevy je jednak stigmatizující, normativně laděný a klade příliš velký důraz na skupinovou/společenskou normu. Vzorce rizikového chování považujeme za soubor fenoménů, jejichž existenci a důsledky je možné podrobit vědeckému zkoumání a které lze ovlivňovat preventivními a léčebnými intervencemi. (Miovský et al., 2010)

Formy rizikového chování (Miovský et al., 2010):

- Záškoláctví
- Šikana a extrémní projevy agrese
- Rizikové sporty a rizikové chování v dopravě
- Rasismus, xenofobie • Negativní působení sekt
- Sexuální rizikové chování
- Prevence v adiktologii
- Spektrum poruch příjmu potravin
- Okruh poruch a problémů spojených se syndromem CAN

a) Záškoláctví

Záškoláctví lze definovat jako neomluvenou absenci žáka základní či střední školy ve škole. Jedná se o přestupek, kterým žák úmyslně zanedbává školní docházku. Záškoláctví může být spojeno s dalšími typy rizikového chování jako je např. zneužívání návykových látek, gambling, dětská kriminalita, prostituce aj., které obvykle negativně ovlivňují osobnostní vývoj jedince.

b) Šikana a extrémní projevy agrese

Do této kategorie se řadí extrémní formy agresivního chování, které jsou namířeny proti druhé osobě např. fyzické napadení s následkem ublížení na zdraví atd., proti sobě (sebepoškozování, sebetrýznění, suicidální chování atd.), nebo proti věcem (vandalismus ve smyslu poškozování např. školního majetku, zařízení při sportování, sprejerství atd.). Z tohoto hlediska je šikana pouze jedním z mnoha různých podob extrémně agresivního chování.

c) Rizikové sporty a rizikové chování v dopravě

Základní škola a Mateřská škola Kuchařovice, příspěvková organizace

Okružní 297, 669 02 Kuchařovice, tel: 601 549 155, zs@skolakucharovice.cz , IC: 709 89 974, DIČ: CZ70989974, sz5ktp

Jedná se o relativně novou formu rizikového chování z hlediska masového rozšíření. Toto rizikové chování lze definovat jako záměrné vystavování sebe nebo druhých nepřiměřeně vysokému riziku újmy na zdraví nebo dokonce přímému ohrožení života v rámci sportovní činnosti nebo v dopravě (Miovský, 2010, s.76). Patří sem např. tajné závody aut/cyklistů přímo za plného provozu, záměrná sportovní činnost pod vlivem psychoaktivních látek, provádění tzv. parkouru nebo přecházení natažených lan (highline/slackline) v nebezpečném terénu nebo bez ochranných pomůcek.

d) Rasismus, xenofobie

Rasismem a xenofobií označujeme soubor projevů směřujících k potlačení zájmů a práv menšin. Jedná se o zastávání rasové nerovnocennosti v jakémkoli smyslu slova a podporování rasové nesnášenlivosti a netoleranci vůči menšinám a odlišnostem.

e) Negativní působení sekt

Sektou označujeme sociální skupinu, jejíž členové sdílí ideologický koncept, jehož prostřednictvím se skupina vymezuje vůči svému okolí, přičemž dochází k postupné sociální izolaci, manipulaci a dalším extrémním zásahům do soukromí jejích členů. (Miovský et al., 2010, s.76)

f) Sexuální rizikové chování

Sexuální rizikové chování souborem projevů chování, které doprovázejí sexuální aktivity a současně vykazují pro jedince rizika v různých oblastech (zdravotní, sociální atd.). Lze sem zařadit např. nechráněný pohlavní styk při náhodné známosti, výrazně promiskuitní chování, rizikové sexuální praktiky, kombinace užívání návykových látek a rizikového sexu, sexuální zneužívání ve všech jeho formách, zveřejňování intimních fotografií na internetu či jejich zasílání mobilním telefonem apod.

g) Prevence v adiktologii

Prevence v adiktologii zahrnuje všechny aktivity související s užíváním návykových látek, ale také aktivity související s tzv. nelátkovými závislostmi (např. gambling, hraní PC her).

h) Spektrum poruch příjmu potravin

Jedná se o poruchy, které jsou způsobeny rizikovými vzorci chování ve vztahu k příjmu potravy. Tyto poruchy s sebou nesou mnoho zdravotních, sociálních a psychologických potíží.

ch) Okruh poruch a problémů spojených se syndromem CAN

Syndrom CAN zahrnuje jakoukoli formu týrání, zneužívání a zanedbávání dětí, která je pro naši společnost nepřijatelná. Do této oblasti spadá jak okruh programů zaměřených na prevenci výskytu těchto jevů, tak včasné zachycení jejich projevů včetně odpovídající intervence.